

Konkrete erfaringer med formativ evaluering

Maren Sander Granlien, Roskilde Universitet og Jette Gudmundsen, Region Sjælland

Evaluering er normalt noget, man gør til sidst i en proces for at se, om man har opnået det, man ville, betegnet summativ evaluering. Men det ville jo være rart, om man kunne nå at justere lidt på sagerne undervejs, med en løbende evaluering der kunne hjælpe med at korrigere processen, således at sandsynligheden for at nå slut målet, er noget højere – også kaldet formativ evaluering.

Dette studie er et praktisk eksperiment med, hvordan formativ evaluering kan bruges i forbindelse med forbedring af medicineringsprocessen. Studiet eksperimenterer med et værktøj til at specificere formative effekter, og hvordan disse effekter kan anvendes til at understøtte en organisatorisk implementerings- eller forandringsproces. Tilgangen til implementering - herunder også effektspecificeringsværktøjet - bygger på en brugerdrevet tilgang – det er medarbejderne der skal sikre opnåelsen af effekter, derfor skal de også have indflydelse på definitionen og opnåelsen af effekterne.

Effekterne og ideer til, hvordan de skulle opnås og også måles, blev designet og specificeret på en workshop ledet af en udefrakommende facilitator på baggrund af effektspecificeringsværktøjet. Til workshoppen var repræsentanter fra afdelingsledelsen, afdelingens kvalitetsenhed samt en læge og sygeplejerske, der skulle fungere som forandringsagent i hhv. læge og sygeplejegruppen. På workshoppen fremkom en række gode analyser og diskussioner af problemstillinger og barrierer for opnåelse af en god medicineringsproces. På den baggrund blev der formuleret en række undereffekter, som man formodede kunne lede til de ønskede forbedringer af medicineringsprocessen. Det blev besluttet at gå videre med en formodet undereffekt af enstrenget medicinerung, ”medicinen væk fra kardex og ind i OPUS”. Det skulle opnås vha. to interventioner: IT understøttelse af sygeplejerskernes mulighed for at ordinere udvalgte medikamenter og undervisning i brug af denne funktion. Effektmålingerne viste, at innovationerne ikke havde den ønskede virkning. Derfor mødtes facilitatoren med lægen og sygeplejersken for at komme med nye forslag til virkningsfulde interventioner. De kom i fællesskab frem med to: en how-to lomme guide og en slikbøtte, der positivt skulle gøre opmærksom på at bruge funktionen. Først herefter opnåede man den ønskede effekt, som var et signifikant fald i antal uoverensstemmelser mellem medicin dokumenteret i kardex og medicin dokumenteret i OPUS medicin.

Eksperimentet har givet anledning til en række refleksioner:

Kan man bruge de samme effekter til både summativ og formativ evaluering?

Hvordan sikrer man ressourcer til brugerdeltagelse og at brugerne føler sig repræsenteret og føler ejerskab?

Hvilke beslutningskompetencer bør afdelingsledelsen overgive til de deltagende brugere?

Hvordan bør sådanne forbedrings- og forandringsprocesser organiseres i fremtiden?